

Маркович І.Б.

Кандидат економічних наук,
асистент кафедри фінансів, обліку і контролю Тернопільського
національного технічного університету імені Івана Пулюя

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИТРАТ В ЛОГІСТИЦІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Рівень ефективності діяльності промислового підприємства визначається збалансованістю витрат усіх його підсистем та результатами роботи. Оскільки вагому частку в структурі витрат промислового підприємства займають логістичні, пошук шляхів їх мінімізації залишається актуальним завданням кожного суб'єкта господарювання. Аналізуючи сучасні підприємства різних організаційно-правових форм та розмірів, виявляється, що логістичний підхід до управління матеріальними ресурсами несе в собі потенційні можливості підвищення ефективності функціонування підприємства.

Враховуючи тенденції світового економічного розвитку, зростають в масштабах простору і часу процеси просторово-часового переміщення матеріальних, фінансових, інформаційних потоків, і це зумовлює зростання відповідних витрат, але це означає й те, що підприємствам надалі ризиковано покладатися лише на конкурентні переваги за рахунок технологій чи традиційних методів управління.

Концепція логістики спрямовує діяльність підприємств до мінімізації сукупних витрат, що супроводжують рух та зберігання товарно-матеріальних цінностей, починаючи з вибору постачальника і закінчуючи доставкою та післяпродажним обслуговуванням споживача, не порушуючи "статус-кво" щодо прийнятого рівня обслуговування.

За різними оцінками логістичні витрати на промислових підприємствах становлять 5-45% від обсягів продажу залежно від галузевої приналежності підприємства, його структури, інфраструктурного забезпечення регіону базування. Їх розмір зростає паралельно із ускладненням ланцюгів постачання, диверсифікації продукції та ринків збуту. Особливо важливим є управління логістичними витратами на підприємствах, що займаються зовнішньоекономічною діяльністю, оскільки вони обернено корелюють із розміром отриманої виручки та прибутку відповідно.

Логістичні витрати мають свої особливості на фоні загальних витрат підприємства, зокрема вони здійснюються практично на усіх етапах та операціях виробничо-збутової діяльності. Складно не погодитися з тим фактом, що їх величина в сучасних умовах динамічно зростає, що актуалізує проблему ефективного управління ними. Крім того, дуже складно їх виділяти та аналізувати із загальних витрат підприємства, що пов'язано із особливостями вітчизняної облікової політики.

Як зазначає Антонюк І.Б. [1] на міжнародному рівні логістика відрізняється від внутрішньої, оскільки мова йде не тільки про зміну місць доставки товарів. Найбільш значимим відмінностями в даному контексті можна відзначити:

- логістичні потоки в рамках міжнародного кооперування, як правило,

пов'язані з набагато більшими обсягами замовлень, ніж постачання по замовленнях в рамках окремого національного ринку;

- міжнародні ринки більш різноманітні. Поставляючи з них сировину, комплектуючі чи доставляючи товари потрібно розглядати більше варіантів доставки, оцінювати варіанти з більшою кількістю посередників, ніж при «замиканні» логістичних потоків лише на окремому національному ринку.

З метою контролю витрат на логістику підприємства, що працює на зовнішньому ринку, початковим та відповідальним етапом є їх ідентифікація та оцінювання. Тому ідентифікація та оцінювання логістичних витрат повинні передбачати:

- виявлення усіх науково визнаних та обґрунтування практично необхідних складових логістичних витрат, згідно з їхнім класифікаційним поділом;

- аргументована послідовність розрахунку усіх елементів складових логістичних витрат та ідентифікації їх величин;

- облік та аналіз слабкоструктурованих складових логістичних витрат; оцінювання рівня логістичних витрат підприємства [2, с. 181–182].

Перелік використаної літератури:

1. Антонюк І.Б. Логістичні системи в процесах міжнародного кооперування / І.Б. Антонюк // Збірник наукових праць «Економічні науки», Випуск 8, 2012.

2. Бутинець Ф.Ф., Чижевська Л.В., Герасимчук Н.В. Бухгалтерський управлінський облік: Навч. посіб. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 448с.